T004 A HÀM IV 205-Kinh Ngũ Hạ Phần Kết-Phẩm Bô Đa Lợi

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

205. KINH NGUÕ HAÏ PHAÀN KEÁT1

Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät du hoùa taïi nöôùc Xaù-veä, trong röøng Thaéng, vöôøn Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo raèng: “Ta ñaõ töøng noùi naêm haï phaàn keát2, caùc ngöôi coù thoï trì chaêng?” Caùc Tyø-kheo im laëng khoâng traû lôøi. Theá Toân laïi hoûi ñeán laàn thöù ba: “Ta ñaõ töøng noùi naêm haï phaàn keát, caùc ngöôi coù thoï trì chaêng?” Caùc Tyø-kheo im laëng khoâng traû lôøi ñeán laàn thöù ba. Luùc baáy giôø Toân giaû Man Ñoàng töû , töø choã ngoài ñöùng daäy, chaép tay höôùng veà Phaät baïch raèng: 3

“Theá Toân ñaõ töøng noùi naêm haï phaàn keát. Con coù thoï trì.” Theá Toân hoûi: “Naøy Man Ñoàng töû, Ta ñaõ töøng noùi naêm haï phaàn keát, ngöôi coù thoï trì chaêng?” Toân giaû Man Ñoàng töû ñaùp: “Theá Toân noùi duïc laø haï phaàn keát thöù nhaát, con thoï trì nhö vaäy. Nhueá, thaân kieán, giôùi thuû vaø nghi, Theá Toân noùi nghi laø haï phaàn keát thöù naêm, con thoï trì nhö vaäy.” Theá Toân quôû raèng: “Man Ñoàng töû, ngöôi sao laïi thoï trì raèng Ta noùi naêm haï phaàn keát nhö vaäy? Man Ñoàng töû, ngöôi nghe töø mieäng ai maø thoï trì raèng Ta noùi naêm haï phaàn keát nhö vaäy?” “Naøy Man Ñoàng töû, haù khoâng phaûi soá ñoâng caùc ngöôøi dò hoïc caät vaán chæ trích ngöôi vôùi thí duï veà treû nít sô sanh naøy chaêng? Naøy Man Ñoàng töû, con nít môùi sanh meàm yeáu, naèm nguû, trong yù coøn khoâng coù yù töôûng veà duïc töôûng, haù laïi coù quaán chaët nôi duïc chaêng? Nhöng keát söû naèm trong baûn tính4 cuûa chuùng neân noùi laø duïc söû5. Naøy Man Ñoàng töû, con nít môùi sanh, meàm yeáu, naèm ngöûa maø nguû, yù töôûng veà chuùng sanh coøn khoâng coù, haù laïi coù taâm veà quaán chaët nôi saân nhueá chaêng? Nhöng do keát söû naèm trong baûn tính cuûa noù, neân noùi laø nhueá söû6. Naøy Man Ñoàng töû, con nít môùi sanh meàm yeáu, naèm ngöûa maø nguû, yù töôûng veà töï thaân coøn khoâng coù, haù laïi coù quaán chaët nôi thaân chaêng? Nhöng do keát söû ôû nôi baûn

1. Töông ñöông Paøli: M.64. Mahaø-Maøluíkya-suttaö. 2. Nguõ haï phaàn keát Haï phaàn, chæ cho Duïc giôùi, naêm loaïi keát söû ñöa ñeán söï taùi sanh ôû duïc giôùi. Cuõng goïi laø Nguõ thuaän haï phaàn keát. Paøli: Paóc’orambhaøgiyaøni saöyojanaøni. 3. Man Ñoàng töû Paøli: Maøluíkyaøputta, con moät ñaïi thaàn cuûa vua nöôùc Kosala. Tröôùc kia Toân giaû tu theo ngoaïi ñaïo. Sau tu theo Phaät vaø chöùng ñaéc A-la-haùn. Kinh naøy taát nhieân ñöôïc noùi tröôùc khi Toân giaû chöùng A-la-haùn. 4. Nguyeân Haùn: bæ tính söû coá. Paøli: anusetvevassa kaømaraøgaønusayo, duïc aùi tuøy mieân tieâm phuïc nôi noù. Paøli duøng ñoäng töø anuseti (naèm nguû, tieàm phuïc) neâu roõ yù nghóa phieàn naõo ñöôïc goïi laø tuøy mieân (anusaya). 5. Duïc söû Paøli: kaømaraøgaønusayo, duïc aùi tuøy mieân. 6. Nhueá söû Paøli:

vyaøpaødaønusayo, saân tuøy mieân.

tính cuûa noù noùi laø thaân kieán söû7. Naøy Man Ñoàng töû, con nít môùi sanh meàm yeáu, naèm ngöûa maø nguû, yù töôûng veà giôùi coøn khoâng coù haù laïi coù taâm quaán chaët nôi giôùi chaêng? Nhöng do keát söû nôi baûn tính cuûa noù neân noùi laø giôùi thuû söû8. Naøy Man Ñoàng töû, con nít môùi sanh meàm yeáu, yù töôûng veà phaùp coøn khoâng coù, haù laïi coù taâm quaán chaët nôi phaùp chaêng? Nhöng do keát söû nôi baûn tính cuûa noù neân noùi laø nghi söû9. Haù khoâng phaûi soá ñoâng caùc dò hoïc ñem thí duï con nít môùi sanh naøy maø chæ trích caät vaán ngöôi chaêng?" Luùc baáy giôø, Toân giaû Man Ñoàng töû bò Theá Toân quôû traùch ngay maët, trong loøng raàu ró, cuùi ñaàu im laëng, khoâng coøn lôøi leõ bieän baïch, suy nghó moâng lung. Theá Toân sau khi maéng Toân giaû Man Ñoàng töû ngay maët roài, ngoài im laëng. Luùc aáy Toân giaû A-nan ñöùng sau Theá Toân, caàm quaït quaït Phaät. Roài Toân giaû A-nan chaép tay höôùng veà Ñöùc Phaät, baïch: "Baïch Theá Toân, hoâm nay thaät ñuùng luùc, baïch Thieän Theä nay thaät ñuùng luùc, neáu noùi cho caùc Tyø-kheo nghe naêm haï phaàn keát. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Theá Toân daïy seõ kheùo leùo thoï trì." Theá Toân noùi: "Naøy A-nan, haõy laéng nghe, haõy kheùo tö nieäm." Toân giaû A-nan baïch Phaät: "Xin vaâng lôøi laéng nghe." Phaät noùi: "A-nan, ôû ñaây coù moät haïng ngöôøi bò duïc quaán chaët. Duïc taâm sanh roài maø khoâng bieát nhö thaät veà söï xaû ly; do khoâng bieát nhö thaät veà söï xaû ly, neân tham duïc caøng taêng thaïnh, khoâng theå cheá töø. Ñoù laø haï phaàn keát. "A-nan, ôû ñaây coù moät haïng ngöôøi bò nhueá quaán chaët. Nhueá taâm sanh roài maø khoâng bieát nhö thaät veà söï xaû ly. Do khoâng bieát nhö thaät xaû ly saân nhueá caøng taêng thaïnh, khoâng theå cheá töø. Ñoù laø haï phaàn keát. "A-nan, ôû ñaây coù moät haïng ngöôøi bò thaân kieán quaán chaët. Thaân kieán taâm sanh roài maø khoâng bieát nhö thaät veà söï xaû ly. Do khoâng bieát nhö thaät xaû ly, thaân kieán caøng taêng thaïnh, khoâng theå cheá töø. Ñoù laø haï phaàn keát. "A-nan, ôû ñaây coù moät haïng ngöôøi bò giôùi thuû quaán chaët. Giôùi thuû taâm sanh roài maø khoâng bieát nhö thaät veà söï xaû ly. Do khoâng bieát nhö thaät xaû ly, giôùi thuû caøng taêng thaïnh. Khoâng theå cheá töø. Ñoù laø haï phaàn keát. "A-nan, ôû ñaây coù moät haïng ngöôøi bò nghi quaán chaët. Nghi taâm sanh roài maø khoâng bieát nhö thaät veà söï xaû ly, nghi caøng taêng thaïnh. Khoâng theå cheá töø. Ñoù laø haï phaàn keát. "Naøy A-nan, y treân ñaïo, y treân ñaïo tích ñeå ñoaïn töø naêm haï phaàn keát. Neáu khoâng y treân ñaïo naøy, khoâng y treân ñaïo tích naøy maø ñoaïn töø ñöôïc naêm haï phaàn keát, tröôøng hôïp naøy khoâng theå coù. "A-nan, cuõng nhö coù ngöôøi muoán tìm moät caùi gì chaéc thaät10. Vì ñeå tìm caùi gì chaéc thaät neân xaùch buùa vaøo röøng, vaø ngöôøi aáy thaáy moät goác caây ñaõ ñaày ñuû reã, thaân, caønh, laù vaø loõi. Nhöng neáu ngöôøi aáy khoâng chaët nôi reã nôi thaân maø tìm ñöôïc caùi gì chaéc thaät mang veà, thì tröôøng hôïp naøy khoâng theå coù. Cuõng vaäy, naøy A-nan, phaûi y treân ñaïo, y treân ñaïo tích ñeå ñoaïn töø naêm haï phaàn keát. Neáu khoâng y treân ñaïo naøy, khoâng y treân tích naøy maø ñoaïn töø

7.

Thaân kieán söû Paøli: sakkaøyadiæhaønusayo, höõu thaân kieán tuøy mieân.

8.

Giôùi thuû söû Paøli: sìlabbataparaømaøsaønusayo, giôùi caám thuû tuøy mieân.

9.

Nghi söû Paøli: vicikicchaønusayo, nghi tuøy mieân.

10.

Thaät Paøli: saøra, vöøa coù nghóa chaéc thaät, vöøa coù nghóa loõi caây.

ñöôïc naêm haï phaàn keát, tröôøng hôïp naøy khoâng theå coù. “Naøy A-nan, y treân ñaïo, y treân ñaïo tích ñeå ñoaïn tröø naêm haï phaàn keát. Neáu ai y treân ñaïo naøy, y treân tích naøy maø ñoaïn tröø naêm haï phaàn keát, tröôøng hôïp naøy taát coù. “A-nan, cuõng nhö moät ngöôøi muoán tìm caùi gì chaéc thaät. Vì ñeå tìm caùi gì chaéc thaät, neân xaùch buùa vaøo röøng, vaø ngöôøi aáy thaáy moät goác caây ñaõ ñaày ñuû reã, thaân, caønh, vaø laù vôùi loõi. Neáu ngöôøi aáy chaët nôi reã, nôi thaân vaø ñöôïc caùi chaéc thaät ñeå mang veà, tröôøng hôïp naøy chaéc coù. Cuõng vaäy naøy A-nan, y treân ñaïo vaø y treân tích ñeå ñoaïn tröø naêm haï phaàn keát. Neáu ai y treân ñaïo naøy vaø y treân tích naøy maø ñoaïn tröø ñöôïc naêm haï phaàn keát tröôøng hôïp naøy taát coù. “Naøy A-nan, y treân ñaïo naøo, y treân tích naøo ñeå ñoaïn tröø naêm haï phaàn keát? A- nan, hoaëc coù moät haïng ngöôøi bò duïc quaán chaët. Neáu duïc trieàn ñaõ sanh, lieàn bieát nhö thaät veà söï xaû ly; bieát nhö thaät veà söï xaû ly roài duïc trieàn nôi ngöôøi aáy lieàn dieät. A-nan, ôû ñaây moät ngöôøi bò nhueá quaán chaët; neáu nhueá trieàn phaùt sanh, lieàn bieát nhö thaät veà söï xaû ly. Neáu bieát nhö thaät veà söï xaû ly roài, nhueá trieàn nôi ngöôøi aáy lieàn dieät. A-nan ôû ñaây coù moät ngöôøi bò thaân kieán quaán chaët. Neáu thaân kieán ñaõ quaán chaët, lieàn bieát nhö thaät veà söï xaû ly. Bieát nhö thaät veà söï xaû ly roài, thaân kieán trieàn nôi ngöôøi aáy lieàn dieät. A-nan, ôû ñaây coù moät ngöôøi bò giôùi thuû quaán chaët. Neáu giôùi thuû trieàn ñaõ sanh, lieàn bieát nhö thaät veà söï xaû ly. Bieát nhö thaät veà söï xaû ly roài, giôùi thuû trieàn nôi ngöôøi aáy lieàn dieät. A-nan, ôû ñaây moät ngöôøi bò nghi quaán chaët, neáu nghi trieàn ñaõ sanh, lieàn bieát nhö thaät veà söï xaû ly. Bieát nhö thaät veà söï xaû ly roài, nghi trieàn nôi ngöôøi aáy lieàn dieät. “Naøy A-nan, y treân ñaïo naøy, y treân ñaïo tích naøy maø ñoaïn tröø naêm haï phaàn keát. “Naøy A-nan, cuõng nhö soâng Haèng-giaø vôùi nöôùc chaûy traøn leân bôø. Neáu coù moät ngöôøi ñeán, coù coâng vieäc ôû bôø beân kia neân muoán qua soâng. Ngöôøi aáy suy nghó raèng, ‘Soâng Haèng- giaø naøy nöôùc chaûy traøn leân bôø. Ta coù coâng vieäc bôø beân kia neân muoán qua soâng. Nhöng töï thaân ta khoâng ñuû söùc ñeå bình an loäi sang bôø beân kia’. A-nan, neân bieát raèng ngöôøi aáy khoâng ñuû söùc. Cuõng vaäy, naøy A-nan, neáu ai ñoái vôùi söï chöùng giaùc, vôùi tòch dieät, vôùi Nieát-baøn maø taâm khoâng thuù höôùng, khoâng thanh tònh, khoâng truï nôi giaûi thoaùt; A-nan, neân bieát ngöôøi aáy cuõng gioáng nhö ngöôøi gaày yeáu khoâng söùc löïc kia. “A-nan, cuõng nhö soâng Haèng-giaø vôùi nöôùc chaûy traøn leân bôø. Neáu coù moät ngöôøi ñeán, coù coâng

vieäc ôû bôø beân kia neân muoán qua soâng. Ngöôøi aáy nghó raèng, ‘Soâng Haèng-giaø naøy vôùi nöôùc chaûy traøn leân bôø. Ta coù coâng vieäc ôû bôø beân kia. Töï thaân ta ñuû söùc ñeå bình an loäi qua bôø beân kia’. A-nan, neân bieát raèng ngöôøi aáy ñuû söùc. Cuõng vaäy, naøy A-nan, neáu ai ñoái vôùi söï chöùng giaùc, vôùi tòch dieät, vôùi Nieát-baøn, maø coù taâm thuù höôùng, thanh tònh maø truï nôi giaûi thoaùt; A-nan, neân bieát, ngöôøi naøy cuõng nhö ngöôøi coù söùc löïc kia. “Naøy A-nan, cuõng gioáng nhö gioøng nöôùc luõ11 raát saâu, raát roäng, chaûy xieát, cuoán troâi nhieàu thöù, maø ôû quaõng giöõa khoâng thuyeàn, khoâng caàu, giaû söû coù moät ngöôøi ñeán, coù coâng vieäc ôû bôø beân kia, neân tìm caùch ñeå qua. Khi tìm caùch ñeå qua, ngöôøi aáy nghó raèng, ‘Nay gioøng nöôùc luõ naøy raát saâu, raát roäng, chaûy xieát, cuoán troâi moïi thöù, ôû khoaûng giöõa laïi khoâng coù thuyeàn, khoâng caàu ñeå coù theå qua. Vôùi phöông tieän ñeå ta coù theå bình an sang bôø beân kia. Ta coù coâng vieäc ôû bôø beân kia caàn ñi qua. Vôùi phöông tieän naøo ñeå ta coù theå bình an qua bôø beân kia?’ Roài ngöôøi aáy laïi nghó raèng, ‘Baây giôø ôû bôø beân naøy ta haõy thu löôïm coû, caây buoäc laïi maø laøm chieác beø ñeå bôi sang’. Ngöôøi aáy beøn ôû beân naøy thu löôïm coû caây buoäc laïi laøm thaønh chieác beø, roài bình an bôi sang bôø beân kia. Cuõng vaäy, naøy A-nan, neáu coù Tyø-kheo

11. Nguyeân Haùn: sôn thuûy, nöôùc treân nuùi ñoå xuoáng. Xem thí duï veà chieác beø trong kinh 200 treân.

phan duyeân vaøo söï yeåm ly, y tr trr r “ yeu

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.